

**СОВЕТ
БОЛЬШЕКУРГУЗИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**
ул.Мирная, 41, с. Большие Кургузи,
Зеленодольский район, 422525

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

**ЯШЕЛ ҮЗӘН
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ОЛЫ КАРАУҖА АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**
Тынычлык ур., 41, Олы Карауҗа ав,
Яшел Үзән районы., 422525

Тел.факс: (84371) 2-80-29. E-mail: Bkrq.zel@tatar.ru, www.zelenodolsk.tatarstan.ru

РЕШЕНИЕ

КАРАР

15 нче декабрь 2022 ел

№91

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының " Олы Карауҗа авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы федераль закон һәм Татарстан Республикасы Зеленодол муниципаль районының «Олы Карауҗа авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Олы Карауҗа авыл жирлеге Советы карар чыгарды:

1. Зеленодольск муниципаль районының "Олы Карауҗа авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә әлеге карарның 1 нче кушымтасы нигезендә ачык тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы нигезләмәне расларга.

2. «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Олы Карауҗа авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткөрү тәртибе турында Нигезләмәне раслау хакында» 2022 елның 15 августы 19 номерлы Олы Карауҗа авыл жирлеге советы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында игълан итәргә (<http://pravo.tatarstan.ru> Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр порталының Интернет челтәрендә

(<http://zelenodolsk.tatarstan.ru> шулай ук мәгълүмат стендларында: Татарстан Республикасы, Зеленодольск муниципаль районы, Олы Караужа авылы, Күпер урамы, 23 йорт (мәдәният йорты бинасы); Олы Күлбаш авылы, Подгорная урамы, 26 йорт (мәдәният йорты бинасы).

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Олы Караужа авыл жирлеге Советының даими комиссиясенә йөкләргә.

Олы Караужа авыл жирлеге башлыгы,
Совет рәисе

Р. Ф. Хәснетдинова

**Татарстан Республикасы Зеленодольск
муниципаль районы Олы Караужа авыл
жирлеге Советы карарына кушымта
15 нче декабрь 2022 ел**

ЭШ

**Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының " Олы
Караужа авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә Жәмәгать
тыңлауларын оештыру һәм үткөрү тәртибе турында**

Зеленодольск муниципаль районының «Олы Караужа авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә ачык тыңлауларны оештыру һәм үткөрү тәртибе турындагы әлеге нигезләмә (алга таба - нигезләмә) Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы федераль закон һәм «Олы Караужа авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә эшләнде Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы (Алга таба – Авыл Жирлеге Уставы).

1 нче бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Мәкалә 1. Төп төшенчәләр

Бу позициядә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

1) Олы Караужа авыл жирлегендә яшәүчеләрнең жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актлар проектларын гавами фикер алышу аша жирле үзидарә органнары тарафыннан карарлар кабул итү процессында катнашу, шулай ук федераль законнар, әлеге Нигезләмә белән беркетелгән мәсьәләләр турында фикер алышу рәвешендә гавами тыңлаулар - зур Караужа авыл жирлегендә яшәүчеләрнең хокукларын гамәлгә ашыру формасы;

2) инициатив төркем - ачык тыңлауда катнашырга хокуклы Россия Федерациясе гражданны яки гражданны Төркеме;

3) жәмәгатьчелек вәкиле - физик зат, шул исәптән юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре, карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуда катнашырга хокуклы, жәмәгать тыңлауларында катнаша. Жәмәгатьчелек вәкилләренә жәмәгать тыңлауларына чыгарылган, жирле үзидарә органнарын яки дәүләт хакимияте органнарын тәкъдим итүче яки аларның эшчәнлегендә түләүле килешү нигезендә катнашучы затлар керми;

4) гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, жәмәгатьчелек вәкилләре, экспертлар, халык алдында тыңлаулар үткәрү буенча оештыру комитеты әгъзалары;

5) чыгыш ясарга хокуклы гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, әлеге Нигезләмәнең 7 статьясында билгеләнгән срокларда, оештыру комитетына Халык алдында тыңлаулар мәсьәләләре буенча чыгыш ясау өчен заявкаларын биргән жәмәгатьчелек вәкилләре;

6) оештыру комитеты - жирлекнең жирле үзидарә органнары вазыйфаи затларыннан, жәмәгатьчелек вәкилләренән паритет башлангычларда оештырылган гавами тыңлауларны эзерләү һәм үткәрү буенча оештыру гамәлләрен башкаручы коллегиаль орган;

7) Жәмәгать тыңлауларын оештыручы-жирле үзидарә органының яисә ул төзегән коллегиаль киңәшмә органы вәкилләре;

8) жәмәгать тыңлаулары эксперты-фикер алышуга чыгарыла торган һәм бу статуста вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән мәсьәләләр буенча махсус белемгә ия зат. Эксперт язма рәвештә жәмәгать тыңлаулары мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр тәкъдим итә һәм аларны фикер алышуда катнаша.

2 нче мәкалә. Тыңлаулар үткәрүнең максатлары

Тыңлаулар максатларда үткәрелә:

жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча жирлектә яшәүчеләр катнашында муниципаль хокукий актлар проектлары буенча фикер алышулар;

жәмәгать тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча жәмәгатьчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу.

Тыңлаулар нәтижеләрен эзерләү, үткәрү һәм билгеләү экспертларның Ачыклыгы, Ачыклыгы, иреклегеге, бәйсезлегеге принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 нче мәкалә. Тыңлауларга чыдам сораулар

1. Тыңлаулар жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча үткәрелә.

2. Тыңлауларга чыгарыла:

1) Устав проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, Уставка Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе яки Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында төгәл яңарту рәвешендә үзгәрешләр кертелгән очраклардан тыш;

2) бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында отчет;

3) жирлекнең социаль-иқтисадый үсеше стратегиясе проекты;

4) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очраклардан тыш, жирлекне үзгәртеп кору турында мәсьәләләр

5) төзекләндерү кагыйдәләре проекты, шулай ук әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль норматив хокукый акт проекты;

3. Тыңлауларны оештыру һәм үткөрү, Россия Федерациясе законнарында һәм әлеге Нигезләмәдә башкасы билгеләнмәгән булса, жирле бюджет акчалары исәбенә финанслана.

4 нче мәкалә. Тыңлауларның инициаторлары

1. Тыңлаулар халык, жирлек Советы, Олы Карауҗа авыл жирлеген башлыгы (алга таба – жирлек башлыгы), Олы Карауҗа авыл жирлеген башкарма комитеты җитәкчесе (алга таба – жирлек башкарма комитеты җитәкчесе) инициативасы белән үткәрелә.

2. Халыкның тыңлаулар үткөрү инициативасы 18 яшькә җиткән һәм жирлек территориясендә кимендә 25 кешедән торган гражданныр төркеменнән булырга мөмкин.

3. Гражданнырның инициативалы төркеме аны булдыру турында Карар кабул ителгән көннән булдырылган дип санала, ул гражданнырның инициатив төркеменең беренче утырышы беркетмәсе белән рәсмиләштерелә.

4. Инициатив төркем жирлек советына түбәндәгә документларны тапшыра:

- гражданныр инициативасы төркеменең вәкаләтле вәкиле имзалаган тыңлаулар мәсьәләсен күрсәтеп гариза һәм аларны уздыру кирәклеген нигезләү;

- муниципаль хокукый акт проекты (тыңлаулар каравына кертелгән очракта);

- муниципаль хокукый актны кабул итү кирәклеген нигезләүче аңлатма язуы, аның максатларын һәм төп нигезләмәләрен күрсәтеп (гавами тыңлаулар каравына кертелгән очракта);

- финанс-икътисадый нигезләү (муниципаль хокукый акт каравына кертелгән очракта, аны гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итәчәк);

- әлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасы нигезендә гражданның инициатива төркеменең барлык әгъзаларының имзалары белән язылу бите. Язылу битенең һәр бите инициатив төркем составынан сайланган гражданның инициатив төркеменең рәисе һәм Секретаре тарафыннан расланырга тиеш;

- гражданның инициативалы төркемен булдыру турында Карар кабул ителгән утырыш беркетмәсе;

- инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле имзалаган озату хаты, анда битләр саны күрсәтелгән инициатив төркем тарафыннан тапшырылган документлар исемлеге бар.

Гариза һәм беркетмә Председатель һәм инициатив төркем жылышының секретаре тарафыннан имзаланырга тиеш.

5. Жирлек Советына әлеге статьяның 4 өлешендә билгеленгән барлык документлар бер үк вакытта тапшырылса, гариза бирелгән дип санала.

6. Инициатив төркемнең гаризасын карау срогы жирлек советына кергән көннән утыз көннән дә артып китә алмый.

7. Жирлек Советы инициатив төркемнең гаризасын карау нәтижеләре буенча халык алдында тыңлаулар билгеләү яки халык алдында тыңлаулар билгеләү турындагы гаризаны кире кагу турында Карар кабул ителә:

1) тыңлауларга чыгарыла торган сораулар жирле үзидарә органнары компетенциясенә керми;

2) тәкъдим ителгән чын имзалар саны халыкка ачык тыңлаулар үткөрү инициативасын күрсәтү өчен җитми;

3) инициативаны тәкъдим итү тәртибе үтәлмәгән;

4) тапшырылган документлардагы мәгълүматлар чынбарлыкка туры килми;

5) җәмәгать тыңлауларына чыгаруга тәкъдим ителә торган муниципаль хокукый акт хокук инициативасы субъекты тарафыннан билгеленгән тәртиптә тиешле жирле үзидарә органына кертелмәгән.

8. Жәмәгать тыңлауларын билгеләүдән баш тарту суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

9. Ачык тыңлауларны билгеләү турындагы гаризаны кире кагу, баш тарткан бозуларны бетерү шарты белән, ачык тыңлауларны билгеләү өчен инициатив Документлар төркеменең кабат кертелүенә киртә түгел.

2 нче бүлек. Жәмәгать тыңлауларын билгеләү һәм үткөрү

5 нче мәкалә. Иҗтимагый тыңлауларны билгеләү

1. Халык яки жирлек Советы инициативасы белән үткәрелә торган ачык тыңлаулар жирлек Советы карары белән билгеләнә. Жирлек башлыгы яисә жирлек башкарма комитеты җитәкчесе инициативасы белән үткәрелгән ачык тыңлаулар жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Тыңлауларны билгеләү турында муниципаль хокукый актта булырга тиеш:

1) Тыңлаулар мәсьәләсе (тыңлауларда фикер алышырга тиешле муниципаль хокукый акт проектының исеме һәм тексты);

2) жәмәгать тыңлауларының датасы, урыны (адресы) һәм вакыты;

3) халык алдында тыңлаулар үткөрү инициаторы исеме;

4) Тыңлауларны эзерләү һәм үткөрү буенча оештыру комитеты (Комиссия) составы (оешкан очракта);

5) Тыңлауларда каралган сораулар, тыңлауларда катнашу өчен гаризалар буенча вакыт, урын (адресы), элемтә өчен телефон һәм тәкъдимнәрне кабул итү вакыты.

3. Тыңлауларны билгеләү турында муниципаль хокукый актлар һәм тыңлауларга чыгарыла торган тиешле муниципаль хокукый актның тексты муниципаль норматив хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә Устав нигезендә рәсми бастырып чыгарылырга һәм Зеленодол муниципаль районы сайтында Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында урнаштырылырга тиеш (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (алга таба – рәсми сайт), шулай ук «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләрнең) бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасында (алга таба – Бердәм портал) Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән кагыйдәләр нигезендә урнаштырыла.

Олы Караужа авыл җирлегендә яшәүчеләргә хәбәр итү максатларында гавами тыңлаулар һәм муниципаль норматив хокукый акт проектын билгеләү турында бердәм порталда урнаштыру Олы Караужа авыл җирлеге башкарма комитетының вәкаләтле хезмәткәре тарафыннан, Олы Караужа авыл җирлеге башкарма комитетының шәхси кабинетыннан файдаланып, әлеге Нигезләмәдә

билгелэнгән срокта бердәм порталның (алга таба - органның шәхси кабинеты) кире элемтә платформасының тиешле бүлегендә гамәлгә ашырыла

6 нчы мәкалә. Тыңлаулар турында мәгълүмат бирү һәм аларны үткөрү вақыты

1. Тыңлауларны үткөрү вақыты 30 көннән дә ким түгел, әгәр закон һәм әлеге Нигезләмә белән башкача билгеләнмәгән булса.

2. Халыкка ачык тыңлауларны билгеләү турында халыкка мәгълүмат бирү тыңлауларны билгеләү турында муниципаль хокукый актны бастырып чыгару юлы белән, устав белән билгелэнгән тәртиптә, муниципаль норматив хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен һәм әлеге Нигезләмә белән гамәлгә ашырыла.

3. Кабул ителгән карарларны нигезләүне дә кертеп, тыңлаулар нәтижәләре муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгелэнгән тәртиптә бастырылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

4. Тыңлаулар үткәргәндә билгелэнгән срокларның үтөлешен контрольдә тотуны гамәлгә ашыру тыңлауларны оештыручыга йөкләнә.

3 нче бүлек. Тыңлауларны әзерләү һәм үткөрү.

7 нче мәкалә. Ижтимагый тыңлауларны оештыру

1. Тыңлауларны әзерләү һәм үткөрү жирлек башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла (алга таба- тыңлауларны оештыручы).

2. Тыңлауларны әзерләү һәм үткөрү барышында ачык тыңлауларны оештыручы тәэмин итә:

1) жирлек Советы карарларын, жирлек башлыгының халык алдында тыңлауларны билгеләү турындагы карарларын һәм муниципаль хокукый акт проектын әзерләү, рәсми бастырып чыгару һәм урнаштыру;

2) Тыңлауларда катнашучылар жыелышын үткөрү;

3) Тыңлауларга чыгарылган муниципаль хокукый акт проекты буенча искәrmәләр һәм тәкъдимнәр жыю;

4) жәмәгать тыңлаулары протоколын алып бару;

5) Тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә әзерләү һәм бастыру;

6) әлеге Нигезләмәнең 3 статьясындагы 2 өлешенең 1, 2, 3, 4 пунктларында күрсәтелгән проектлар һәм сораулар буенча халык алдында тыңлаулар нәтижәләре буенча протокол һәм бәяләмә тапшыру.

3. Тыңлауларда катнашучылар муниципаль хокукый акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган тәкъдимнәрен һәм искәرمәләрен тапшырырга хокуклы, шул исәптән алдан ук һәм ачык тыңлаулар уздырылган көнне рәсми сайт аша.

Жәмәгать тыңлауларында катнашучыларның язма формада бирелгән искәرمәләре һәм тәкъдимнәре физик затларга - фамилияләренә, атасының исеменә (булган очракта), яшәү урыны (теркәлү) адресына; юридик затларга - юридик затның вәкаләтле вәкиле турында тиешле документ, юридик затның исеме һәм адресы белән расланган белешмәләргә күрсәтмәләр булырга һәм халык алдында тыңлаулар беркетмәсенә кушылырга тиеш.

Тыңлауларда катнашучыларның шәхси мәгълүматларын эшкәртү " персонал мәгълүматлар турында»27.07.2006 ел, № 152-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

3.1. Тыңлауларда катнашучылар муниципаль норматив хокукый акт проекты буенча үз искәرمәләрен һәм тәкъдимнәрен «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләренә) бердәм порталы " федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән кагыйдәләр нигезендә жиберергә хокуклы.

Муниципаль норматив хокукый акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган тәкъдимнәр һәм искәرمәләр жирлектә яшәүчеләр тарафыннан Бердәм портал кулланып, «электрон формада дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик бәйләнешен тәмин итә торган инфраструктурада идентификация һәм аутентификация бердәм системасы " федераль дәүләт мәгълүмат системасын кулланып, авторлаштырылганнан соң кертелә.

Искәرمәләр һәм тәкъдимнәр кертү тыңлауларга чыгарылган муниципаль норматив хокукый акт һәм тыңлауларны үткөрү көненә кадәр 2 эш көненнән дә соңга калмыйча тәмамлана.

Муниципаль норматив хокукый акт проекты буенча искәرمәләр һәм тәкъдимнәр керткәндә жирлектә яшәүчеләр шулай ук үзләренең фамилияләре, исеме, атасының исеме (булган очракта), гражданның шәхесен раслаучы төп документның реквизитлары, туган көне һәм яшәү урыны буенча теркәлү адресы турында мәгълүмат жиберә.

Искәرمәләр һәм тәкъдимнәр органның шәхси кабинетына жиберелә.

4. Тыңлауларда үз тәкъдимнәрен аргументлау өчен чыгыш ясау хокукы белән халык алдында тыңлаулар үткөрү көненә кадәр жиде көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар биргән затлар катнаша.

Чыгыш ясау хокукы белән жәмәгать тыңлауларында катнашуга гариза биргәндә катнашучы паспортны алмаштыручы паспорт яки документ, шулай ук юридик

затның исеме һәм адресы турында мәғлүмат һәм юридик зат вәкиленең вәкаләтләрен раслаучы документ тапшыра.

Чыгыш ясау хокукы белән тыңлауларда катнашу өчен гариза биргән затларның шәхси мәғлүматларын эшкәртү «персональ мәғлүматлар турында» 27.07.2006 ел, № 152-ФЗ Федераль законда билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

5. Тыңлауларда чыгыш ясау хокукыннан башка жирлекнең барлык кызыксынган кешеләре дә катнаша ала.

6. Халык инициативасы буенча ачык тыңлаулар үткәрелгән очракта мөжбүри тәртиптә гражданның инициатива төркеме вәкилләре чакырыла.

8 нче мөкалә. Тыңлаулар үткөрү тәртибе

1. Тыңлаулар авыл халкы өчен уңайлы вакытта үткәрелә (эш көннәрендә 9.00 сәгатътән 18.00 сәгатъкә кадәр, яисә эш көннәрендә 16.00 сәгатътән башлап 20.00 сәгатътән дә соңга калмыйча, халык алдында тыңлаулар үткөрергә киңәш ителә). Оештыру комитеты анда катнашырга теләгән кешеләргә тыңлаулар үткәрелә торган бинага тоткарлыксыз керү мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.
2. Тыңлаулар жыелыш формасында үткәрелә.
3. Ачык тыңлауларны билгеләү турында Карар кабул иткән жирле үзидарә органы жирлек Советы, жирлек башкарма комитеты хезмәткәрләре, ижтимагый оешмалар вәкилләре, гражданның инициативалы төркеме (әгәр халык алдында тыңлауларны уздыруның инициаторы булып 5 кешедән дә ким булмаган сандан) оештыру комитетын формалаштыра. Оештыру комитеты үз составыннан рәис, рәис урынбасары һәм Секретарь сайлай. Оештыру комитеты утырышта аның әгъзаларының яртысыннан артыгы булганда карарлар кабул итәргә хокуклы.
4. Тыңлаулар үткәрелгән көнне оештыру комитеты аларның катнашучыларын төркөүне оештыра.
5. Оештыру комитеты рәисе тыңлауларда рәислек итә. Рәислек итүче ачык тыңлаулар ача, гавами тыңлауларны үткөрү тәртибе буенча каралуга чыгарыла торган мәсьәләне (сорауларны), тәкъдимнәрне игълан итә, үзен, сәркатибне һәм экспертларны күрсәтә, тыңлауларны үткөрү инициаторларын күрсәтә.
6. Рәислек итүче тыңлаулар алып бара һәм көн тәртибе буенча фикер алышу тәртибен күзәтә, кирәк булса, утырышлар залыннан сораулар буенча фикер алышу тәртибен бозучыларны бетерү буенча чаралар күрергә хокуклы.
7. Чыгышларның эзлеклелеге һәм вакыты тыңлауларны үткөрү регламенты белән билгеләнә, карала торган мәсьәләнең эчтәлеген, чыгыш ясау

хокукы һәм башка мәсьәләләр белән тыңлауларда катнашуга язмача гаризалар саны.

Рәислек итүче рөхсәте белән чыгыш ясау өчен вакыт озайтылырга мөмкин.

8. Тыңлауларда катнашучылар чыгышлары тәмамланганнан соң рәислек итүче рөхсәте белән чыгыш ясаучыларга сораулар бирергә хокуклы.
9. Рәислек итүче тыңлаулардагы тәнәфес һәм аларның башка вакытта дәвам итүе турында Карар кабул итәргә хокуклы.
10. Тыңлаулар үткәргәндә тәртип саклау тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора. Катнашучылар жәмәгать тыңлаулары барышына тыкшынырга, аларны өзәргә һәм үткәргә комачаулый алмыйлар. Рәислек итүче Жәмәгать тыңлауларын үткөрү тәртибен бозган очракта, аларны залдан чыгаруны таләп итәргә хокуклы.
11. Оештыру комитеты секретаре чараны үткөрү беркетмәсен алып бара.
12. Рәислек итүче чыгышлардан, тәкъдимнәрдән һәм тәкъдимнәрдән соң утырышның көн тәртибәндәге мәсьәләне карап тикшерүнең йомгаклау вариантын тавыш бирүгә куя. Ижтимагый тыңлауларда карарлар теркәлгән катнашучылар саныннан гади күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү аша кабул ителә. Катнашкан һәркемнең бер тавышы бар, ул аңа каршы яки тавыш бирүдән тыелган сорауны чишү өчен бирә. Тавыш бирү нәтижәләре беркетмәгә кертелә. Беркетмәгә рәислек итүче һәм жәмәгать тыңлаулары секретаре кул куя.

9 нчы Мәкалә. Тыңлаулар йомгаклары.

1. Тыңлаулар вакытында беркетмә (2 нче кушымта) алып барыла. Беркетмә төзүнең тулылыгын тәэмин итү өчен гавами тыңлаулар секретаре тарафыннан аудиоязма алып барылырга мөмкин. Аудиоязма алып барылган очракта бу хакта беркетмәдә билгә ясала.

Тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре халык алдында тыңлауларның оештыру комитетына әлеге Нигезләмәнең 7 статьясындагы 3 өлешендә билгеләнгән белешмәләргә күрсәтеп бирелә.

2. Тыңлаулар протоколы рәислек итүче тарафыннан имзалана.

3. Тыңлаулар беркетмәләре тыңлауларны оештыручы материалларында саклана.

4. Жәмәгать тыңлауларында каралган проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән тыңлауларда катнашучы әлеге катнашучы тарафыннан кертелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләргә үз эченә алган тыңлаулар беркетмәсеннән өзәлтә алырга хокуклы.

5. Тыңлаулар нәтижәләре буенча мәжбүри йомгаклау документы булып тора, аның формасы әлеге Нигезләмәнең 3 нче кушымтасында китерелгән, ул эш көннәрендә исәпләнә торган 3 көнлек сәхәтә, чараны үткәргәннән соң киләсе эш көннәннән төзелә.

Тыңлаулар нәтижәләре турында нәтижәдә күрсәтеләргә тиеш:

1) каралуга чыгарыла торган сорау (сораулар);

- 2) чараны үткөрү инициаторы;
  - 3) тыңлауларны билгеләү турында муниципаль хокукый актның датасы, номеры һәм исеме, шулай ук аны рәсми бастырып чыгару датасы;
  - 4) утырыш датасы, вакыты һәм урыны;
  - 5) тыңлауларда катнашучылар турында мәгълүмат;
  - 6) жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәрнең һәм тәкъдимнәрнең йомгаклау варианты;
  - 6.1) кабул ителгән карарның мотивациялә нигезләнеше;
  - 7) катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре.
6. Тыңлаулар нәтижәләре буенча нәтижәләр рәис һәм секретарь тарафыннан имзалана һәм кабул ителгән карарларны нигезләүне дә кертеп, Устав нигезендә, муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырыла (халыкка игълан ителә), шулай ук дөүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләрнең) Бердәм порталы рәсми сайтында һәм федераль дөүләт мәгълүмат системасында эш көннәрендә исәпләнә торган 5 көннән дә соңга калмыйча урнаштырыла, тыңлаулар үткәрелгән көннән бирле.
7. Муниципаль хокукый акт проекты жирле үзидарә органына җибәрелә, аның вәкаләтләрненә, беркетмә һәм халык алдында тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә булганда, аны раслау кертелгән.
8. Тыңлаулар нәтижәләре жирле үзидарә органнары өчен тәкъдим итү характерында.

4 нче бүлек. Тыңлауларны оештыру һәм үткөрү үзенчәлекләре

10 нчы мәкалә. Устав проекты һәм уставка үзгәрешләр кертү турында жирлек Советы Карары проекты тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Устав проекты һәм Советның уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карары проекты тыңлауларда «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм Уставта каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып карала.
2. Устав проекты һәм жирлек Советының Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карары проекты жирлек Советы аны кабул итү турындагы мәсьәләне караган көнгә 30 көннән дә соңга калмыйча рәсми бастырып чыгарылырга тиеш. Бер үк вакытта әлеге проект буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибе, гражданның фикер алышуларында катнашу тәртибе, шулай ук жирлек советының проект буенча ачык тыңлауларны билгеләү турындагы карары басыла.
3. Уставны шушы норматив хокукый актларга туры китерү максатыннан Уставка Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл яңарту рәвешендә үзгәрешләр

кертелгән очракта җирлек Советы карары проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай ук гражданның аның буенча фикер алышуларда катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару таләп ителми.

4. Устав проекты яки Советның уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карары проекты буенча ачык тыңлаулар җирлек Советы тарафыннан билгеләнә һәм әлеге проектлар бастырылганнан соң 15 көннән дә иртәрәк устав тарафыннан билгеләнгән вақытларда үткәрелә.

5. Ачык тыңлаулар тәмамланганнан соң, Устав проекты эшләнеп бетә һәм җирлек Советы каравына чыгарыла.

11 нче мәкалә. Җирле бюджет проекты гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре һәм аның үтәләше турында хисап

1. Җирле бюджет проекты һәм аның үтәләше турындагы еллык хисап жәмәгать тыңлауларында Россия Федерациясе Бюджет кодексында, башка федераль законнарда, устав, бюджет процессы турындагы нигезләмәдә каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып карала.

2. Җирлек башлыгы җирле бюджет проекты буенча ачык тыңлауларны билгеләү һәм җирле бюджет үтәләше турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Җирле бюджет проекты буенча ачык тыңлауларны билгеләү, җирле бюджет үтәләше турындагы хисап аларны кабул иткәннән соң 10 көн эчендә бастырып чыгарылырга тиеш.

4. Җирле бюджет проекты буенча ачык тыңлаулар, җирле бюджет үтәләше турындагы хисап җирле бюджет проекты бастырылганнан соң 15 календарь көннән дә иртәрәк үткәрелә.

12 нче мәкалә. Җирлекнең социаль-иқтисадый үсеше стратегиясе проекты тыңлауларда карау үзенчәлекләре

Җирлекнең социаль-иқтисадый үсеше стратегиясе проектына кагылышлы мәсьәләләр «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында» 2014 елның 28 июнәндәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларга чыгарыла.

13 нче мәкалә. Җирлекне үзгәртеп кору мәсьәләсен халык алдында тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Җирлекне үзгәртеп кору мәсьәләсе буенча ачык тыңлаулар " Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары

турында «2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясында каралган очракларда үткөрелә.

2. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору мәсьәләсе буенча халык алдында тыңлаулар үткөрү буенча вәкаләтле орган булып җирлек Советы төзи торган оештыру комитеты тора.

3. Җирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча ачык тыңлаулар үткөрү турындагы карар җирлек Советы тарафыннан кабул ителә.

1 нче кушымта
Татарстан Республикасы Зеленодольск
Муниципаль районының “Олы Карауҗа
авыл җирлеге” муниципаль берәмлегендә
җәмәгать тыңлауларын оештыру һәм
уздыру Тәртибе турында нигезләмәгә

Инициатив төркем әгъзаларының язылу бите

Сорау буенча:

« _____ »

Без, имзалаучылар, муниципаль берәмлек халкы инициативасы буенча
халык алдында тыңлаулар үткәрүне
хуплыйбыз _____ сорау буенча:

« _____
_____
_____ »

№ п/п	Фамилиясе, исеме, әтисенең исеме, туган көне	Яшәү урыны адресы (паспорт буенча)	Паспорт яки аны алыштыручы документ сериясе, номеры	Шәхси мәгълүматны эшкәртү ризалыгы	Шәхси имза һәм аны кертү датасы (инициатив төркемнең һәр әгъзасы тарафыннан үз кулы белән кертелә)
				Шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ачык тыңлаулар оештыру һәм үткәрү өчен җаваплы оештыручыга ризалык бирәм - автоматизация чараларын кулланып яисә мондый чараларны шәхси мәгълүматлар белән кулланмыйча башкарыла торган гамәлләр (операцияләр) җыелмасы, яки аларны җыю, язу, системалаштыру, саклау, ачыклау (яңарту,	

				<p>үзгөртү), чыгару, куллану, куллану (тарату, бирү, рөхсөт итү), ачыклау, блокклау, бетерү, юк итү, юк итү кебек гамөллөр (операциялөр) жыелмасы. муниципаль хокукый акт проектына.</p> <p>Эшкөртүгө ризалык бирелө торган шөхси мәгълүматлар исемлеге: фамилия, исем, өтисенең исеме; туган көне; яшөү урыны адресы, паспорт мәгълүматлары.</p> <p>Персональ мәгълүматларны эшкөртүгө ризалык имзаланган көннөн берел дөвамында гамөлдө һәм Жәмөгать тыңлауларын оештыру һәм үткөрү өчен жаваплы комиссиягө язма гаризам нигезендө телөсө кайсы вакытта кире алынырга мөмкин.</p>	
--	--	--	--	---	--

Гражданнарның инициативалы төркеме рәйсе

_____ (имза) (Ф. и. о.)

Гражданнар инициатив төркеме секретаре _____

_____ (имза) (Ф. и. о.)

2 нче кушымта
Татарстан Республикасы Зеленодольск
Муниципаль районының “Олы Караужа
авыл жирлегенә” муниципаль берәмлегендә
жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм
уздыру Тәртибе турында нигезләмәгә

Инициатива буенча жәмәгать тыңлаулары:

_____ билгеләнде _____ нче _____

№ _____

(муниципаль хокукый акт)

_____ (муниципаль хокукый акт исеме)

басылган (игълан ителгән): _____

адрес буенча

үткәрелде: _____

(үткәрү датасы)

Оештыру

комитеты: _____

Булу:

_____ Рәислек итүче:

_____ Сәркатип:

_____ Белгечләр:

_____ Тыңлауларда катнашучылар: (теркәлгән катнашучылар саны)

_____ Тыңлауларда катнашучылар:

_____ (Ф. И. О.)

Тыңлау:

1. _____

(Ф. И. О.)

2. _____

(Ф. И. О.)

Телдән һәм язмача кертелгән тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр саны _____, шул исәптән:

№	Тәкъдимнәр	Мөрәжәгать итүче

Тыңлаулар рәислегә _____

(имза) (Ф. и. О)

Жәмәгать тыңлаулары секретаре _____

_____ (имза) (Ф. и. О)

3 нче кушымта
Татарстан Республикасы Зеленодольск
Муниципаль районының “Олы Караужа
авыл жирлегенә” муниципаль берәмлегендә
жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм
уздыру Тәртібе турында нигезләмәгә

Тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә

« ___ » _____ 20__ Г. Г. _____

Инициатива буенча жәмәгать тыңлаулары:
_____ билгеләнде

_____ (муниципаль хокукый акт)

алдыннан _____ № _____

_____ (муниципаль хокукый акт исеме)

басылып чыкты (ачыкланды): _____ адрес
буенча

үткәрелде: _____

(үткөрү датасы)

Тыңлауларга чыгарыла торган сорау
(сораулар) _____

Тыңлаулар үткөрү инициаторы
_____

Тыңлауларның датасы, вакыты һәм урыны
_____

Халык алдында тыңлаулар үткәргән оештыру
комитеты _____

Тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгыш ясау хокукы алуучылар
турында мәгълүмат _____

Жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәрнең бердәм исемлегә:

Тәкъдимнәре буенча фикер алышуға чыгарылган сораулар		Экспертларның һәм катнашучыларның тәкъдимнәре		Ярдәм күрсәтелде	Искәрмә
№ п/п	Сорау сүзе	№ п/п	Тәкъдим тексти	Экспертның исем фамилиясе (катнашучы)	
1		1.1.			
		1.2.			
2		2.1.			
		2.2.			
3		3.1.			
		3.2.			

Жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең йомгаклау варианты:

_____ мотивацияләнгән карар кабул итү _____

Тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре:

өчен _____ (кеше.)

каршы _____ (кеше.)

тыелган _____ (кеше.)

Ижтимагый тыңлаулар рәйсе _____

Жәмәгать тыңлаулары секретаре _____